

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 9Csp/236/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117247666
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Jánošová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2018:6117247666.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica sudkyňou JUDr. Jarmilou Jánošovou v právnej veci žalobkyne X. Q., S.. XX. XX. XXXX, A.Š. XX, XXX XX M. M., zast. advokátom JUDr. Petrom Poláčekom, Dlhá 2039/6, 974 05 Banská Bystrica proti žalovanému Profi Credit Slovakia, s. r. o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35792752, zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o. Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o určenie neplatnosti zmluvy pre množstvo neprijateľných podmienok, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov pre absenciu zákonných náležitostí a ochranu práv spotrebiteľa, takto

rozhodol:

Súd žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala:

- I. určenia, že dohoda o zrážkach zo mzdy č. zmluvy 850011084 zo dňa 13. 04. 2015 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná,
 - II. určenia, že zmluva č. 8500110864 zo dňa 13. 04. 2015 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným pre množstvo neprijateľných podmienok je neplatná,
 - III. určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov pre absenciu povinných náležitostí v úverovej zmluve,
 - IV. zaplata finančného zadostučinenia vo výške 300,-- Eur,
- z a m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov konania voči žalobkyne v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa svojou žalobou doručenu súdu dňa 16. 11. 2017 domáhala:

- I. Určenia, že dohoda o zrážkach zo mzdy číslo zmluvy 8500110864 zo dňa 13. 04. 2015 uzavretá medzi ňou a žalovaným je neplatná.
- II. Určenia, že zmluva 8500110864 zo dňa 13. 04. 2015 uzavretá medzi ňou a žalovaným je pre množstvo neprijateľných podmienok neplatná.
- III. Určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov pre absenciu povinných náležitostí v zmluve.
- IV. Finančného zadostučinenia vo výške 300,-- Eur.

2. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť.

3. Súd vykonal dokazovanie žalobou, vyjadrením žalovaného, výsluchom zástupcu žalobkyne, úverovou zmluvou, obchodnými podmienkami, korešpondenciou strán, splátkovým kalendárom, dohodou o zrážkach zo mzdy zo dňa 15. 04. 2015, výplatnými listinami žalobkyne a zistil tento skutkový stav:

4. Podľa tvrdenia žalobkyne so žalovaným uzatvorila zmluvu o úvere dňa 13. 04. 2015. Zmluva bola vopred pripravená ako formulárová zmluva ako aj dohoda o zrážkach zo mzdy.

Ad I.

Určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy sa žalobkyňa domáhala z dôvodu, že takáto dohoda je sama o sebe neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 54 ods. 1 O. z. pre obchádzanie úijného práva. Touto dohodou sa vopred vzdala práva na súdnu ochranu a výkon práva je daný na rozhodnutí veriteľa. Naliehavý právny záujem na takejto určovacej žalobe je daný tým, že veriteľ pristúpil k realizácii práva bez objektívneho preukázania jeho výšky a bez súdnej kontroly. Naliehavý právny záujem na tejto určovacej žalobe videla v tom, že napriek vydanému neodkladnému opatreniu súdom dal žalovaný pokyn jej zamestnávateľovi na pozastavenie zrážok len do právoplatného rozhodnutia súdu.

Ad II.

Ďalej sa domáhala určenia neplatnosti zmluvy o úvere z dôvodu existencie neprijateľných zmluvných podmienok a to:

1. Zmluva musela byť podpísaná spolu s dohodou o zrážkach zo mzdy, čím sa vzdala žalobkyňa práva na súdnu ochranu.

2. Zmluva bola vo forme predtlaču, pričom žalobkyňa nemohla ovplyvniť jej obsah.

3. Zmluva je neurčitá, nezrozumiteľná, keď hovorí o úverovom limite 1 050,-- Eur, ale v skutočnosti bola vyplatená suma 945,-- Eur. Výška splátok potom nezodpovedá skutočnosti. V bode 5. je nesprávne uvedená RPMN, keď vychádza zo sumy 1 050,-- Eur, ale v skutočnosti prišlo na účet 945,-- Eur.

Ad III.

V prípade, ak by mal súd za to, že nie sú splnené podmienky pre vyhovie žalobe pod bodom II., domáhala sa určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov. O aké nedostatky náležitostí sa má jednať, neuviedla ani v žalobe, ani na pojednávaní.

Ad IV.

Žalobkyňa sa domáhala v žalobe finančného zadosťučinenia v sume 300,-- Eur. Svoj nárok neodôvodnila. Na pojednávaní sa k tejto časti žaloby je právny zástupca nevedel vyjadriť.

5. Žalovaný žiadal žalobu v plnom rozsahu zamietnuť.

K bodu I. uviedol, že žaloba v takomto znení je neprípustná podľa § 137 písm. c) CSP ako aj podľa písm. d).

K bodu II, uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy je zákonný spôsob zabezpečenia pohľadávky, pre ktoré uplatnenie sa nepredpokladá existencia súdneho rozhodnutia. Jej podstata spočíva v tom, že platiteľ mzdy dlžníka uhrádza na základe dlžníkovho súhlasu jeho splatný dlh. Jedná sa o tradičný zabezpečovací prostriedok, ktorý nebol zo spotrebiteľského práva zákonodarcom vylúčený ako neprípustný. Dohoda bola predložená vo forme samostatného dokumentu, ktorý bol žalobkyňou aj samostatne podpísaný. V tomto smere poukázal na nález Ústavného súdu ČR III.ÚS 3725/13 ako aj na znenie § 9 ods. 13 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý vyslovene uvádza možnosť zabezpečiť záväzok spotrebiteľa zrážkou zo mzdy v novele, ktorá nadobudla účinnosť dňom 23. 12. 2015, ktorá zohľadnila smernicu rady 93/13/EHS.

Vo vzťahu k bodu III. a IV. žalobného petitu podľa žalovaného žalobkyňa nezdôvodnila svoj nárok žiadnymi tvrdenými skutočnosťami.

6. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení zo dňa 02. 02. 2018 uviedla, že v zmluve sa nachádzajú neprijateľné podmienky, na základe ktorých je úver bezúročný a bez poplatkov. Poukázala na ustanovenie § 9 ods. 2 a § 11 ods. 1 písm. b) zákona 129/2010 Z. z. Poprela zároveň všetky skutkové tvrdenia žalovaného čo do výšky a do dôvodu v zmysle § 151 CSP. Poukázala na znenie § 54 ods. 2 O. z., keď v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv musí byť výklad vždy v prospech spotrebiteľa.

7. K bodu I. žaloby poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 6Co/5/2013, v Košiciach 5Co/554/2013 a Okresného súdu v Žiline bez uvedenia spisovej značky.

8. Na pojednávaní dňa 20. 04. 2018 zástupca žalobkyne uviedol, že naliehavý právny záujem na určovacej žalobe pod bodom I. žalobného petitu preukazuje tým, že žalobkyňa bolo celkovo od marca 2017 do marca 2018 zrazených z výplaty 1 001,91 Eur. K ostatným tvrdeniam žalovaného sa nevyjadril.

9. Podľa § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

10. Citované zákonné ustanovenie uvádza jednotlivé druhy žalôb demonštratívne. Iná súkonnoprávna žaloba, než ktorá je uvedená v citovanom zákonnom ustanovení, je prípustná iba za predpokladu, že osobitný petít vyplýva z hmotného práva. Podmienkou prípustnosti žaloby na určenie, či tu právo je alebo nie je, je naliehavý právny záujem. Prípustnosť žaloby na určenie právnej skutočnosti musí vyplývať z osobitného predpisu, inak je takáto žaloba neprípustná.

11. Žaloba obsahovala viacero petítov, t. j. viacerých procesných nárokov.

12. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia § 137 CSP nemožno žalobný nárok pod bodom I. žaloby subsumovať ani pod jeden typ žaloby v ňom uvedený. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva oprávnenie žalobkyne sa domáhať takéhoto určenia. Ustanovenie § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z. z. umožňuje domáhať sa určenia neplatnosti úverovej zmluvy, nie však neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

13. Každopádne výpočet typov žalôb je demonštratívny a v civilnom súdnom konaní je možné domáhať sa svojho nároku aj iným typom žaloby, ale len v prípade, ak to má pre žalobcu právny význam, t. j. ak prostredníctvom takejto žaloby sa dosiahne konečná úprava práva alebo ochrana jeho práv.

14. Žalobkyňa sa domáhala v žalobe pod bodom II. určenia neplatnosti úverovej zmluvy v zmysle § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z. z. Platnosť dohody o zrážkach zo mzdy je priamo závislá od platnosti úverovej zmluvy, keďže sa jedná vo vzťahu k nej k akcesorickému záväzku. Nie je potom daný žiaden právny záujem na určovacej žalobe uvedenej pod bodom I. žaloby. Súd sa stotožnil s vyjadrením žalovaného, že dohoda o zrážkach zo mzdy je zákonný spôsob zabezpečenia pohľadávky a to aj pohľadávky vyplývajúcej zo spotrebiteľskej zmluvy. Samotná dohoda obsahovala všetky zákonom požadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 551 O. z., pričom výška zrážok zo mzdy je priamo obmedzená v ods. 1 citovaného zákonného ustanovenia. V skutočnosti žalobkyňa namietala, že je na svojvôli veriteľa, aká výška dlhu má byť zrazená. Sama však uviedla, že jej už bola zrazená suma 1 001,91 Eur . Výška dlhu však nezávisí od určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, ale od určenia, či je úver bezúročný a bez poplatkov.

15. Tohto určenia sa v súlade s § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 domáhala žalobným petítom pod bodom III.

Samotná skutočnosť, že zákon o spotrebiteľských úveroch v ustanovení § 11 ods. 4 umožňuje podať takúto žalobu, neznamená, že by súd nemal skúmať, či je daný na takejto žalobe naliehavý právny záujem.

Vzhľadom k tomu, že žalovaná už uhradila z dojednanej celkovej výšky úveru 1 050,-- Eur sumu 1 001,91 Eur, nie je daný naliehavý právny záujem na takomto určení, keďže žalobkyňa sa môže domáhať plnenia - vydania bezdôvodného obohatenia, čo neurobila.

16. Pokiaľ by aj súd mal skúmať dôvodnosť žaloby vo vzťahu k žalobnému petítu II. a III., túto si žalobkyňa odvodzovala od „množstva neprijateľných podmienok“ a „absencie povinných náležitostí“ v úverovej zmluve, ktoré podľa nej mal súd skúmať z úradnej moci. Žalobkyňa zastúpená advokátom do skončenia dokazovania vo veci samej nešpecifikovala, o ktoré neprijateľné podmienky sa má jednať, ani aké povinné náležitosti úverová zmluva neobsahuje. Citácia judikatúry a všeobecný odkaz na zákonné ustanovenie § 9odst.2 a § 11 zákona č.129/2010 Z.z nie je skutkovým tvrdením odôvodňujúcim dôvodnosť nároku.

17. Aj keď sa v danom prípade sa jedná o spor vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, súd nemôže nahrádzať aktivitu žalobkyne, ktorá jediná je oprávnená disponovať žalobou, navyše ak je zastúpená advokátom. V tomto smere poukazuje tiež na znenie ustanovenia § 291 ods. 3 a § 296 CSP.

18. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

19. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

20. Vo vzťahu k tzv. popretiu skutkových tvrdení potistrane žalobkyňou v zmysle § 151 CSP súd poukazuje aj na ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia.

21. Civilný sporový poriadok neuvádza, že argumentačná a dôkazná nedostatočnosť strany je neúplnosťou podania, ktorú by mal odstraňovať procesný súd. Strana v konaní má z vlastnej iniciatívy povinnosť tvrdenia a má aj dôkaznú povinnosť.

22. Z obsahu žaloby a vyjadrení žalobkyne vyplýva, že považovala dohodu o zrážkach zo mzdy prelomovo za neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 153 ods. 3 a 4 O. z. (č. I. 7 žaloby), pričom takéto ustanovenie Občiansky zákonník nobsahuje.

23. V § 53 ods. 4 O. z. je demonštratívne vymenované, čo zákonodarca považoval za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve (pod písm. a) až v). Svojvoľné určenie výšky dlhu a postihnutia majetku nemožno subsumovať pod ani jedno z týchto ustanovení, pričom v danom prípade, ako súd už uviedol, dohoda o zrážkach zo mzdy je zákonný prostriedok zabezpečovania pohľadávky. Celá dohoda nemôže predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku. Môže z nej predstavovať len časť, ktorú však žalobkyňa nešpecifikovala.

24. Zmluva neobsahovala rozhodcovskú doložku a pripojené zmluvné podmienky boli čitateľné.

25. Z uvedených dôvodov sa potom súd nemohol zaoberať ani žalobným návrhom pod bodom IV., ktorého nároku sa zrejme žalobkyňa domáhala v zmysle § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z. z.

26. Podľa § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z. z. proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

27. Primerané finančné zadosťučinenie predstavuje prostriedok satisfakcie ako aj sankcie, pričom však žalobca musí v súdnom konaní preukázať, že sa žalovaný dopustil porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej v zákone č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Pre svoju úvahu pri rozhodovaní o tomto nároku súd však musí mať k dispozícii dostatok tvrdených a preukázaných skutočností, z ktorých má pri svojich úvahách vychádzať. Žalobkyňa ani jej zástupca na pojednávaní neuviedli žiadne skutočnosti ohľadom tohto nároku a z týchto dôvodov súd aj v tejto časti žalobu zamietol ako bezdôvodnú.

28. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa zásady úspechu v spore v zmysle § 255 ods. 1 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Banská Bystrica.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) a musí byť podpísané. Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s

prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto ho urobil.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- i) právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v písmenách a) až h), ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok).